הנדון: נייר עמדה של "**הפורום לטוהר המידות**" בנושא החסינות

לקראת הקמת וועדת הכנסת והדיון בחסינות ראש הממשלה, התקיים דיון בנושא החסינות בפורום לטוהר המידות ביום ראשון (26.1.2020). הפורום זימן לדיון אורחים מומחים ובהם אנשי אקדמיה, שופטים בכירים בדימוס, בכירי פרקליטות לשעבר ואישי ציבור מובילים.

עיקרי נייר העמדה:

א. השיקולים העומדים בבסיס ההחלטה בסוגית החסינות אינם רק משפטיים אלא, בעיקר ערכיים.

ב. החסינות מיועדת להגנה על חברי הכנסת במסגרת תפקידם. קיים סימן שאלה האם ראש הממשלה יכול להשתמש בחסינות זו על מעשיו שבוצעו כראש הרשות המבצעת.

ג. הדיון בוועדת הכנסת צריך להתקיים מהר ככל האפשר ולהסתיים מהר ככל האפשר בין אם יתנו לעדים להופיע ובין אם לאו. זוהי כוונת המחוקק **וזו זכותו של הציבור לדעת** האם הכנסת החליטה להעניק את החסינות או לא, לפני ההצבעה בבחירות.

ד. ההחלטה לגבי חסינות ראש הממשלה עלולה להוות תקדים מסוכן למקרים שיבואו אחר כך.

ה. העילה של חוסר תום לב בדיוני החסינות, סיכוייה קלושים.

ו. הרציונל המקורי של החסינות הדיונית שנועד להגן על חברי הרשות המחוקקת מהרשות המבצעת הוא רציונל חסר שחר במדינת ישראל כאשר היועץ הוא לא חלק מהרשות המבצעת במובן המהותי.

ז. במידה ותדחה בקשת החסינות, ויחל המשפט, אין אפשרות לדעת משתתפי הפורום לנהל את המדינה במקביל לקיום ההליך הפלילי בבית המשפט, בו חייב הנאשם להתייצב אישית.

ח. נשיא המדינה צריך לשקול גם את ההיבט הערכי במסגרת שיקוליו על מי להטיל את הרכבת הממשלה, וזאת במיוחד אם הכנסת תחליט לדחות את בקשת החסינות.

ט. מרבית המשתתפים הסכימו כי אין מקום למתן חסינות דיונית בימים אלו, הסדר שמעניק זכויות עודפות לחברי כנסת ללא הצדקה וכי על הנאשם באישומים חמורים שיש בהם קלון, לעמוד למשפט ככל אזרח בישראל.

הפורום הינו יוזמה משותפת של התנועה לטוהר המידות ושל הפקולטה למשפטים, המכון לאומנויות המשפט, באוניברסיטת תל אביב במטרה ליצור במה להשמעת דעה מקצועית וערכית בנושאים שעל סדר היום הציבורי בכל הנוגע לנושאי טוהר המידות של השלטון.

אורחי הפורום שהציגו עמדותיהם: **ד"ר דפנה אבניאלי**, שופטת בית המשפט מחוזי בדימוס וראשת המכון לאומנויות המשפט, עו"ד **מלי פולישוק בלוך** חברת הכנסת לשעבר וחברת הועד המנהל של התנועה לטוהר המידות, **עו"ד אביה אלף**, יו"ר התנועה לטוהר המידות ומנהלת המחלקה הכלכלית בפרקליטות לשעבר, **פרופ' עמנואל גרוס, פרופ' סוזי נבות, אופיר פינס-פז** ח"כ ושר לשעבר, השופטת בדימוס **ברכה אופיר תום**, **עו"ד רחל שיבר** פרקליטת מחוז מרכז לשעבר, עו"ד **דפנה הולץ לכנר**.